

Івашко Л.М.
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту та інновацій,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-448-4-34>

УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЕМ «ЗЕЛЕНИХ» ІНВЕСТИЦІЙ ТА ПРИЙНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ НА ЕНЕРГЕТИЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Сталий розвиток підприємства, особливо якщо воно функціонує в одній із критично важливих галузей, таких як енергетика, транспорт, інформаційні технології та телекомунікації тощо, можливий лише у соціально сприятливому середовищі. Проте суспільство висуває до бізнесу вимоги дотримуватися загальнолюдських цінностей (охорона природи, легітимність форм власності, позитивний економічний і соціальний вплив підприємств тощо) і не уникати обговорення нагальних та складних питань, які виникають у суспільстві.

Зараз довгострокові «зелені» інвестиції виступають важливим елементом щодо запобігання екологічним проблемам та кризам, а також сприяють зниженню негативного впливу на довкілля з боку підприємств. За допомогою мобілізації фінансів у відновлювані джерела енергії, стійке сільське господарство, енергоефективні технології та інші напрямки «зеленої» економіки можна отримати суттєві як екологічні, так і соціально-економічні результати.

Упровадження соціально відповідального менеджменту в загальну стратегію управління забезпечує створення цінності для всіх стейкхолдерів підприємства і дозволяє йому інтегрувати стійкі підходи у свою діяльність. Корпоративна соціальна відповідальність – це широка концепція діяльності підприємства, яка охоплює різні аспекти, спрямовані на підвищення добробуту як зацікавлених сторін, так і суспільства загалом.

Для формування і реалізації успішної та ефективної політики корпоративної соціальної відповідальності АТ «ДТЕК Одеські електромережі» постійно працює зі своїми зацікавленими сторонами та групами впливу, з'ясовує їхні очікування і пропонує ефективні форми взаємодії та вирішення питань [1, 2]. Однак доцільно докладно розглянути можливі рекомендації та стратегії, які підприємство може використовувати у межах своєї стратегії корпоративної соціальної відповідальності.

Корпоративна соціальна відповідальність полягає у реалізації відповідних заходів та проєктів, які будуть спрямовані на покращення,

зміни або просто допомогу різним елементам як внутрішнього, так і зовнішнього середовища підприємства.

Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища АТ «ДТЕК Одеська електромережі» з точки зору корпоративної соціальної відповідальності дозволяє зрозуміти, які ключові елементи діяльності формують стратегію соціально відповідального менеджменту підприємства. Це допомагає ефективніше адаптувати її до викликів та потреб зовнішнього і внутрішнього середовища.

Однією з ключових складових успішного впровадження та реалізації соціально відповідального менеджменту на підприємстві виступає чітка та продумана стратегія, яка розроблена на основі сучасних методів і практик. Аналіз основних аспектів діяльності підприємств, які функціонують в енергетичному секторі, дозволяє виділити три ключові напрямки критичних питань, які потребують особливої уваги у межах вдосконалення корпоративної соціальної відповідальності підприємства АТ «ДТЕК Одеські електромережі»: соціальні аспекти, екологічні аспекти, економічні аспекти [3].

Зважаючи на те, що саме соціальний напрямок – найновіший з усіх трьох вимірів корпоративної соціальної відповідальності, йому нині приділяється найбільше уваги, особливо електроенергетичними підприємствами. Він охоплює відповідальність за соціальні наслідки діяльності підприємств, які впливають на суспільство як прямо, так і опосередковано.

Ураховуючи, що внутрішні аспекти соціальної відповідальності АТ «ДТЕК Одеські електромережі», досить налагоджені, підприємству важливо, звернути увагу на зовнішнє середовище своєї діяльності та розширити охоплення місцевої громади Одеської області, зміцнивши зв'язки з нею. Одним з варіантів реалізації даного заходу може виступати партнерство з локальними організаціями для розширення існуючих освітніх ініціатив, професійного навчання та програм охорони здоров'я, тим самим підвищуючи стійкість громади та сприяючи місцевому розвитку. Для побудови довіри громадськості до підприємства варто також звернути увагу на прозорість його діяльності. Тобто потрібно налагодити чіткі комунікаційні канали для інформування споживачів та інших стейкхолдерів підприємства про свої соціальні ініціативи, дії щодо енергозбереження та скорочення викидів у навколишнє середовище. До того ж, варто переконатися, що ланцюг постачання, який використовує АТ «ДТЕК Одеські електромережі», відповідає прозорій трудовій практиці та високим соціальним стандартам. Це можна реалізувати за допомогою додаткових заходів перевірки постачальників і забезпечення етичної поведінки в усій мережі постачання. Також розробка та оприлюднення комплексних звітів про соціальний вплив підприємства, які висвітлюють залученість громади, задоволеність

працівників і відгуки зацікавлених сторін, – це важливі заходи для демонстрації соціального внеску діяльності підприємства.

Іншим важливим аспектом соціально відповідального менеджменту на підприємстві енергетичного сектору виступає екологічний напрямок діяльності, оскільки виробництво та розподіл електроенергії може мати суттєвий вплив на навколишнє середовище. Такі наслідки, першочергово, включають в себе надмірне використання природних невідновлювальних ресурсів, вплив на зміну клімату, відходи та забруднення довкілля, дегенерацію біорозмаїття тощо [3].

АТ «ДТЕК Одеські електромережі» вже розробило досить ефективну комплексну стратегію, спрямовану на мінімізацію впливу на навколишнє середовище, сприяння сталому розвитку своєї діяльності та поступове припинення використання невідновлювальних джерел енергії. Однак для вищої результативності установлених планів варто також звернути увагу на формування власного екологічного менеджменту на підприємстві, який забезпечуватиме безперервний моніторинг та регулювання екологічних показників діяльності.

Окрім поступового переходу до використання відновлюваних джерел енергії, АТ «ДТЕК Одеські електромережі», як електроенергетичному підприємству, також варто реалізовувати інші заходи для зменшення свого впливу на зміну клімату та викиди парникових газів. Це може бути реалізовано шляхом посилення системи контролю за відходами та забрудненням, спираючись на світовий досвід в енергетичній галузі. Таким чином буде мінімізований вплив на екосистему та біорозмаїття як Одеської області, так і України цілком.

Останній напрямок критичних питань, які потребують уваги в межах реалізації соціально відповідального менеджменту на підприємстві АТ «ДТЕК Одеські електромережі» – економічні аспекти.

Такі питання протягом тривалого часу залишались поза увагою щодо реалізації корпоративної соціальної відповідальності. Причиною цьому виступає те, що даний аспект вважався і так добре керованим, оскільки довгий час корпоративну соціальну відповідальність ототожнювали саме з фінансовими питаннями, які нібито легше вирішити, ніж інші два проаналізовані напрямки. Проте у сучасному розумінні, економічна відповідальність – це не тільки про фінансову звітність підприємства, а й про прями та непрямі економічні наслідки діяльності підприємства на стейкхолдерів та навколишнє середовище [3].

Одним з основних шляхів розв'язання економічних питань щодо соціально відповідального менеджменту для АТ «ДТЕК Одеські електромережі» може бути перегляд процесу управління портфелем «зелених» інвестицій. Це може передбачати включення до нього більшої частки проєктів саме місцевої інфраструктури, які безпосередньо підтримують зростання навколишніх громад і сприяють сталому

розвитку Одеської області. Такий підхід забезпечить підприємству як економічні вигоди, так і сприятиме підвищенню репутації та зниженню впливу на довкілля. Крім того, відкритість та прозорість звітності портфеля «зелених» інвестицій допоможе зміцнити взаємовідносини зі стейкхолдерам, зарекомендувавши АТ «ДТЕК Одеські електромережі», як свідомого представника енергетичного сектору, який керується загальноприйнятими практиками корпоративної соціальної відповідальності.

Нині для успішного функціонування підприємств критично важливих секторів (енергетика, транспорт тощо) соціально відповідальний менеджмент і управління портфелем «зелених» інвестицій мають одне з ключових значень. Дане твердження пояснюється критичною необхідністю переходу до використання відновлювальних джерел енергії, ефективного використання ресурсів і впровадження екологічно стійких практик. Формування та ефективне управління портфелем «зелених» інвестицій виступає важливим інструментом реалізації даного підходу і сприяє досягненню не лише суто економічних цілей, але й екологічних, соціальних та економічних. Такий підхід виходить за звичні межі економічних критеріїв діяльності підприємства і дозволяє позитивно впливати на охорону довкілля та підвищення рівня якості життя суспільства.

Це сприятиме не лише поліпшенню екологічних показників регіону або країни, а також соціально-економічному розвитку самого суб'єкта господарювання. Тобто впровадження соціально відповідального менеджменту у загальну стратегію управління забезпечує створення цінності для всіх стейкхолдерів підприємства і дозволяє йому інтегрувати стійкі підходи у свою діяльність.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт АТ «ДТЕК Одеські електромережі»: веб-сайт. URL: <https://www.dtek-oem.com.ua/ua>.
2. Офіційний сайт ТОВ «ДТЕК»: веб-сайт. URL: <https://dtek.com/>.
3. Stjepcevic, J., Siksnelyte, I. Corporate Social Responsibility in Energy Sector. *Transformations in Business & Economics*. 2017. Vol. 16, №1 (40), pp. 21–33.